
Mekanik Ventilasyonun Temelleri

Uyarı

Tıp, bilimin sürekli değişim gösteren bir dalıdır. Yeni araştırmaların ve klinik tecrübelerin etkisiyle mevcut bilgiler sürekli gelişmekte, buna paralel olarak tedavi yöntemleri ve ilaç uygulamalarında da değişikliklerin yapılması gerekebilmektedir. Bu kitabın yazar ve yayıncısı, basıldığı dönemde güvenilirliğine inandığı kaynakları kontrol ederek bilginin tam ve genel itibariyle güncel standartlara uygun olduğunu kontrol etmişlerdir. Ancak, insan faktörü kaynaklı hatalardan veya tıp biliminde meydana gelebilecek değişiklikler açısından bakıldığında; yazar, yayıncı veya kitabın hazırlanması veya basımında rol alan diğer taraflar içerikteki bilginin her açıdan kesin ve eksiksiz olduğundan dolayı garanti vermemektedirler ve kitaptan edinilen bilgilerin kullanılması sonucunda meydana gelebilecek hata veya ihmal durumlarından da sorumlu değildirler. Okuyucuların buradaki bilgileri başka kaynaklarla da karşılaştırarak doğrulaması tavsiye edilmektedir. Örneğin; okuyucuların özellikle kitapta kullanım bilgisi olan ilaçları uygulamadan önce bilginin doğruluğunu teyit etmek, önerilen doz veya uygulama yöntemi ile ilişkili kontraendikasyonlarda meydana gelebilecek değişiklikleri gözden kaçırmamak adına ürünün ambalajında bulunan bilgi formunu incelemeleri önerilmektedir. Bu öneri, özellikle yeni kullanıma sunulan ve sık kullanılmayan ilaçlar açısından özel bir öneme sahiptir.

Mekanik

Ventilasyonun Temelleri

Dördüncü Basım

DEAN R. HESS, PhD, RRT
Teaching Associate in Anaesthesia
Harvard Medical School
Respiratory Care Services
Massachusetts General Hospital
Lecturer
Northeastern University
Boston, Massachusetts

ROBERT M. KACMAREK, PhD, RRT
Professor of Anaesthesia
Harvard Medical School
Director of Respiratory Care Services
Massachusetts General Hospital
Boston, Massachusetts

Çeviri Editörleri

Prof. Dr. Gülbin Aygencel
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç
Hastalıkları AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Kamil İnci
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun
Bakım Yandal Eğitim Programı

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da Bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-605-258-980-9

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Mekanik Ventilasyonun Temelleri

Yayıncı Sertifika No
25465

Çeviri Editörleri
Prof. Dr. Gülbin Aygencel
Uzm. Dr. Kamil İnci

Baskı ve Cilt
Özyurt Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Yasin Dilmen

Bisac Code
MED006000

DOI
10.37609/akya.2180

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanarak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İthaf

Eşim Susan, kızlarım Terrie ve Lauren, onların eşleri Rob ve Matt ve her günü eğlenceli kılan torunlarım Max, Abby ve Caris için.

D.R.H.

Hayatımın aşkı Cristina, ve hayatı yaşamaya değer kılan çocuklarım Robert, Julia, Katie ve Kallie için.

R.M.K.

İçindekiler

Önsöz	xi
Çeviri Editörlerin Önsözü	xiii
Kısaltmalar	xix

Kısım 1	Mekanik Ventilasyon Prensipleri	1
Bölüm 1	Mekanik Ventilasyonun Fizyolojik Etkileri	1
	<i>Çeviri: Dr. Oğuzhan Kayhan, Dr. Oktay Demirkıran</i>	
Bölüm 2	Mekanik Ventilasyonun Fizyolojik Hedefleri	12
	<i>Çeviri: Dr. İsmail Akbudak</i>	
Bölüm 3	Ventilatör İlişkili Akciğer Hasarı	20
	<i>Çeviri: Dr. Murat Bıçakcıoğlu, Dr. Ayşe Belin Özer</i>	
Bölüm 4	Ventilatör İlişkili Olaylar ve Ventilatör İlişkili Pnömoni	30
	<i>Çeviri: Dr. Zühal Özer Şimşek</i>	
Bölüm 5	Ventilatör Modlarının Sınıflandırılması	40
	<i>Çeviri: Dr. Berrin Er</i>	
Bölüm 6	Geleneksel Mekanik Ventilasyon Modları	50
	<i>Çeviri: Dr. Murat Ünşel, Dr. Ebru Kaya</i>	
Bölüm 7	Basınç ve Volüm Ventilasyonu	61
	<i>Çeviri: Dr. Zehra Mermi Bal</i>	
Bölüm 8	İleri Mekanik Ventilasyon Modları	73
	<i>Çeviri: Dr. Eda Macit Aydın</i>	
Bölüm 9	Akım Dalgaformları ve İnciriyum: Ekspiriyum İlişkisi	87
	<i>Çeviri: Dr. Müriüvvet Dayıoğlu</i>	
Bölüm 10	Yüksek Frekanslı Ventilasyon	100
	<i>Çeviri: Dr. Abdulhalim Karayel</i>	
Bölüm 11	Noninvaziv Solunum Desteği	108
	<i>Çeviri: Dr. Ezgi Sezer Eryıldız</i>	

Bölüm 12	Nemlendirme ve Ventilatör Devresi	122
	<i>Çeviri: Dr. Meltem Çimen</i>	
Bölüm 13	FiO₂, Pozitif Ekspiryum Sonu Basınç ve Ortalama Havayolu Basıncı	133
	<i>Çeviri: Dr. Onur Gökçe</i>	
Bölüm 14	Mekanik Ventilasyonun Başlangıç Ayarları	145
	<i>Çeviri: Dr. Özlem Kutlu Küçük</i>	
Bölüm 15	Hasta–Ventilatör Etkileşimi	153
	<i>Çeviri: Dr. Faruk Seçkin Yücesoy</i>	
Bölüm 16	Ventilatörden Ayırma	167
	<i>Çeviri: Dr. Melek Süzer Aslan</i>	
Kısım2	Ventilatör Yönetimi	181
Bölüm 17	Akut Solunum Sıkıntısı Sendromu	181
	<i>Çeviri: Dr. Bilge Banu Taşdemir</i>	
Bölüm 18	Obstrüktif Akciğer Hastalığı	191
	<i>Çeviri: Dr. Nilgün Savaş</i>	
Bölüm 19	Göğüs Travması	208
	<i>Çeviri: Dr. Sema Sarı</i>	
Bölüm 20	Kafa Yaralanması	216
	<i>Çeviri: Dr. Özgür Kılıç</i>	
Bölüm 21	Postoperatif Mekanik Ventilasyon	227
	<i>Çeviri: Dr. Selin Eyüpoğlu</i>	
Bölüm 22	Nöromusküler Hastalık	235
	<i>Çeviri: Dr. Mustafa Said Aydoğan</i>	
Bölüm 23	Kalp Yetmezliği	245
	<i>Çeviri: Dr. Hüseyin Toptay</i>	
Bölüm 24	Yanık ve İnhalasyon Hasarı	252
	<i>Çeviri: Dr. Uğur Özdemir</i>	
Bölüm 25	Bronkoplevral Fistül	262
	<i>Çeviri: Dr. Serdar Yamanyar</i>	
Bölüm 26	İlaç Aşırı Dozu	270
	<i>Çeviri: Dr. Canan Çam Gönen</i>	
Bölüm 27	Obez Hastada Ventilatör Yönetimi	275
	<i>Çeviri: Dr. Berna Uyan</i>	

Kısım 3	Mekanik Ventilasyon Sırasında Monitorizasyon	285
Bölüm 28	Kan Gazları	285
	<i>Çeviri: Dr. Ufuk Utku Göktuğ</i>	
Bölüm 29	Pals Oksimetre, Kapnografi ve Transkutanöz Monitorizasyon	300
	<i>Çeviri: Dr. Fulya Çiyiltepe</i>	
Bölüm 30	Hemodinamik Monitorizasyon	312
	<i>Çeviri: Dr. Çilem Bayındır Dicle</i>	
Bölüm 31	Mekanik Ventilasyon Sırasında Temel Pulmoner Mekanikler	322
	<i>Çeviri: Dr. Nilgün Alptekinoğlu Mendil</i>	
Bölüm 32	Dalgaformları: Sayısal Değerler ve Halkalar	331
	<i>Çeviri: Dr. Özge Nadastepe</i>	
Bölüm 33	Özefagiyal Manometri ve Mekanik Ventilasyon Sırasında Yatakbaşı Görüntüleme	343
	<i>Çeviri: Dr. Yağmur Kara, Dr.Hülya Sungurtekin</i>	
Bölüm 34	Nütrisyonel Değerlendirme	355
	<i>Çeviri: Dr. Nalan Demir</i>	
Kısım 4	Mekanik Ventilasyon ile İlişkili Başlıklar	365
Bölüm 35	Havayolu Yönetimi	365
	<i>Çeviri: Dr. İrem Akın Şen, Dr. Hülya Sungurtekin</i>	
Bölüm 36	Havayolunun Temizlenmesi	375
	<i>Çeviri: Dr. Pakize Özçiftçi Yılmaz</i>	
Bölüm 37	İnhaler İlaç Uygulaması	383
	<i>Çeviri: Dr. Emin Tunç Demir</i>	
Bölüm 38	Acil Ventilasyon ve Afetde Ventilasyon	390
	<i>Çeviri: Dr. Zeynep Çınar</i>	
Bölüm 39	Mobilizasyon ve Taşınabilir Ventilasyon	400
	<i>Çeviri: Dr. Tülay Tunçer Peker</i>	
Bölüm 40	Ekstrakorporeal Yaşam Desteği	406
	<i>Çeviri: Dr. Hicran Özdemir Demir, Dr. Seval İzdeş</i>	
İndeks		415

Önsöz

Mekanik ventilasyon pek çok yoğun bakım hastasının tedavisinde hayati bir öneme sahiptir. Mekanik ventilasyon desteğine uzun dönem akut bakım hastaneleri ve evlerinde takip edilen hastalarda olduğu gibi yoğun bakımın dışında ve hatta hastane dışında bile ihtiyaç duyulabilmektedir. Mekanik ventilasyonun temellerinin tam anlamıyla anlaşılması, yoğun bakımda çalışan doktorlar ve solunum terapistleri için mutlak bir gerekliliktir. Ayrıca, bakım verdikleri hastalar mekanik ventilasyon desteği altında olabilen yoğun bakım hemşireleri, orta düzeydeki bakım verenler, yataklı servislerde çalışan doktorlar ve birinci basamak hekimlerinin de bu konuda genel bir bilgi düzeyine sahibi olmaları gereklidir.

Bu kitabın yetişkin hastalarda mekanik ventilasyon için pratik bir kılavuz olması amaçlanmıştır. Bu kitabı klinisyenler, eğitimciler, araştırmacılar ve yazarlar olarak yaklaşık 100 yıllık tecrübemizin bakış açısından faydalananakaleme aldık. Konuların güncel ve klinik odaklı olmasını sağlayabilmek için elimizden gelen tüm çabayı harcadık. Tüm kelimeleri tekrar tekrar yeniden değerlendirdik ve gerektiği durumlarda bazı güncellemeler yaptık. Obez hastalarda mekanik ventilasyon ve ileri monitorizasyon yöntemleri gibi yeni içerikler ekledik. Sürücü basıncı gibi yeni kavramları dahil ettik. Tüm içeriği güncel klinik kılavuzlar ile karşılaştırarak kontrol ettik. Önceki basımlarda da olduğu gibi bölümlerin kısa, amaca odaklı ve pratik olmasını sağladık.

Daha önceki basımlardaki gibi kitap yine 4 kısma ayrılmıştır. Kısım 1, *Mekanik Ventilasyon Prensipleri*, mekanik ventilasyonun temel prensiplerini açıklar, mekanik ventilasyon endikasyonları, uygun fizyolojik hedefler, mekanik ventilatörden ayrılma gibi konularla devam eder. Kısım 2, *Ventilatör Yönetimi*, pek çok farklı hasta grubunda mekanik ventilasyon ile ilgili pratik önerilerde bulunur. Kısım 3, *Mekanik Ventilasyon Sırasında Monitorizasyon*, kan gazları, hemodinamik parametreler, mekanikler ve dalgaformları konularını ele alır. Ve son kısım, *Mekanik Ventilasyon İle İlişkili Başlıklar*'da ise, havayolu yönetimi, aerosol ilaç uygulaması ve ekstrakorporeal yaşam desteği gibi konuları tartışılmaktadır.

Bu kitap, sadece mekanik ventilatörlerle ilgili değil genel itibarıyla mekanik ventilasyon uygulamaları ile ilgilidir. Burada, belirli bir mekanik ven-

tilatör tipinin kullanımını açıklamıyoruz (Ancak yalnızca bazı ventilatörlere özgü olan bazı modlardan bahsedilmektedir). Bu kitapta, içeriğin özgün tutulmasına gayret gösterdik ve bu içerik büyük ölçüde tüm yetişkinler için mekanik ventilasyon uygulamalarını kapsayan niteliktedir. Pediatrik ve yenidoğan hastalarda mekanik ventilasyon uygulamaları bu kitabın kapsamına dahil değildir. Bu konular pediatrik ve yenidoğan hastalar için hazırlanmış olan solunumsal bakım kitaplarında yeterli bir şekilde mevcut olup, bu kitabın temel odak noktası yetişkin hastalarda mekanik ventilasyon ile sınırlandırılmıştır. Her bölümün sonunda okunması önerilen kaynakların kısa bir listesini bulundurmuş olmamızla beraber bu kitabın kapsamlı bir referans kitaptan çok pratik bir kaynak olmasına gayret gösterdik.

Bu kitap mekanik ventilasyon uygulanan hastalar ile ilgilenen tüm klinisyenler için kaleme alınmıştır. Bu kitabın eşsiz bir kaynak olduğunu düşünüyoruz ve sizlerin de okurken bizlerin yazarken aldığı keyif kadar keyif alacağınızı umut ediyoruz.

Dean R. Hess, PhD, RRT

Robert M. Kacmarek, PhD, RRT

Çeviri Editörlerin Önsözü

Çevirisini yaptığımız bu kitap mekanik ventilasyon konusunda temel bir başvuru kitabıdır. Görseller ile desteklenen ve anlaşılabilir kolay bir dili olan bu temel bilgi kitabının sadece yoğun bakım hekimlerine değil, mekanik ventilatörde hasta takip eden, takip etmek isteyen, bu konuya meraklı olan tüm hekimlere, fizyoterapistlere ve hemşirelere yol gösterici bir kılavuz ve iyi bir kaynak olmasını dileriz.

Tıpta yenilik ve değişim kaçınılmazdır. Yeni bilgiler eklendikçe var olan temel bilgi kaynaklarının güncellenmesi de kaçınılmazdır. Daha önce 3. basımını okuyucularına sunduğumuz bu temel bilgi kitabının yenilenmiş bilgilerle dolu 4. basımının sizlere hayırlı ve yararlı olmasını dileriz.

Saygılarımızla...

Dr. Gülbin Aygencel
Dr. Kamil İnci

Çevirenler

Çeviri Editörleri

Prof. Dr. Gülbin Aygencel

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Kamil İnci

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Çeviriye Katkıda Bulunanlar

Prof. Dr. Oktay Demirkıran

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD

Prof. Dr. Seval İzdeş

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD, Ankara Şehir Hastanesi

Prof. Dr. Ayşe Belin Özer

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD

Prof. Dr. Hülya Sungurtekin

Denizli Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD

Doç. Dr. Mustafa Said Aydoğan

Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD

Doç. Dr. Nalan Demir

Kocaeli Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Derince Eğitim Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Yoğun Bakım Ünitesi

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Hakkı Akbudak

Denizli Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Melek Süzer Aslan

İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Koroner Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Eda Macit Aydın

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Zehra Mermi Bal

Kars Harakani Devlet Hastanesi, Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Murat Bıçakçoğlu

Adıyaman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Fulya Çiyiltepe

İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim Araştırma Hastanesi, Yoğun Bakım Kliniği

Uzm. Dr. Meltem Çimen

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Zeynep Çınar

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Müriüvvet Dayıoğlu

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Emin Tunç Demir

Edirne Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon AD, Yoğun
Bakım BD

Uzm. Dr. Çilem Bayındır Dicle

Ankara Şehir Hastanesi, Yoğun Bakımlar
Kliniği

Uzm. Dr. Hicran Özdemir Demir

İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Berrin Er

Ankara Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
İç Hastalıkları AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Ezgi Sezer Eryıldız

Manisa Şehir Hastanesi, Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Selin Eyüpoğlu

Giresun Üniversitesi Prof. Dr. A. İlhan
Özdemir Eğitim Araştırma Hastanesi,
Genel Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Onur Gökçe

Ankara Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Ufuk Utku Göktuğ

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun
Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Canan Çam Gönen

Osmaniye Devlet Hastanesi, Cerrahi
Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Yağmur Kara

Denizli Pamukkale Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon
AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Abdulhalim Karayel

İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Haydarpaşa Numune Eğitim Ve Araştırma
Hastanesi, Reanimasyon Yoğun Bakım
Kliniği

Uzm. Dr. Ebru Kaya

İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon AD, Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Oğuzhan Kayhan

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon AD, Yoğun Bakım BD

Uzm. Dr. Özgür Kılıç

İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve
Damar Cerrahisi Eğitim Ve Araştırma
Hastanesi, Koroner Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Özlem Kutlu Küçük

Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, Dahiliye
Yoğun Bakım Ünitesi

**Uzm. Dr. Nilgün Özlem Alptekinoğlu
Mendil**

Kahramanmaraş Necip Fazıl Şehir
Hastanesi, Anestezi Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Özge Nadastepe

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun
Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Uğur Özdemir

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Yoğun
Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Tülay Tunçer Peker

Ankara Şehir Hastanesi, Yoğun Bakımlar
Kliniği

Uzm. Dr. Sema Sarı

Ankara Şehir Hastanesi, Yoğun Bakımlar
Kliniği

Uzm. Dr. Nilgün Savaş

Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Uzm. Dr. Zuhâl Özer Şimşek

Kayseri Şehir Hastanesi Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Bilge Banu Taşdemir

Mersin Toros Devlet Hastanesi, Anestezi
Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Hüseyin Toptay

İzmir Dr. Suat Seren Göğüs Hastalıkları ve
Cerrahisi Hastanesi, Yoğun Bakım Yandal
Eğitim Programı

Uzm. Dr. Berna Uyan

Gaziantep Şehitkamil Devlet Hastanesi,
Genel Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Murat Ünsel

İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon AD, Yoğun Bakım Ünitesi

Uzm. Dr. Serdar Yamanyar

Ankara Şehir Hastanesi, Yoğun Bakımlar
Kliniği

Uzm. Dr. Pakize Özçiftçi Yılmaz

Aydın Devlet Hastanesi, Yoğun Bakım
Ünitesi

Uzm. Dr. Faruk Seçkin Yücesoy

Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Yoğun Bakım Yandal Eğitim Programı

Kısaltmalar

A/C Asiste-Yardımlı//kontrollü

AG Anyon açığı

APRV Havayolu basıncı salıverme ventilasyonu

ARDS Akut solunum sıkıntısı sendromu

ARDSnet ARDS Network

AVAPS Ortalama hacim garantili basınç desteği

BAL Bronkoalveolar lavaj

BE Baz açığı

BEE Bazal enerji tüketimi

BSA Vücut yüzey alanı

CCI Kronik kritik hastalık

Ca_{o2} Arteriyel kanın oksijen içeriği

Cc' o₂ Pulmoner kapiller oksijen içeriği

CDC Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri

CI Kardiyak indeks

CL Akciğer kompliyansı

Cl- Klorür iyonu

CMV Sürekli zorunlu ventilasyon

CO Karbonmonoksit

Co₂ Kan oksijen içeriği

COPD Kronik obstrüktif akciğer hastalığı

CPAP Sürekli pozitif havayolu basıncı

CPP Serebral perfüzyon basıncı

CPR Kardiyopulmoner resüsitasyon

CSV Sürekli spontan ventilasyon

CT Bilgisayarlı tomografi

Cvo₂ Miks venöz oksijen içeriği

CVP Santral venöz basınç

C_w Göğüs duvarı kompliyansı

Do₂ Oksijen sunumu

EAdi Diafragma'nın elektriksel aktivitesi

ECLS Ekstrakorporeal yaşam desteği

ECMO Ekstrakorporeal membran oksijenasyonu

EELV Ekspiryum sonu akciğer hacmi

EPAP Ekspiratuar pozitif havayolu basıncı

f_b Soluk frekansı; solunum sayısı

f_c Kalp hızı

FiO₂ Solunan oksijen fraksiyonu

FRC Fonksiyonel reziduel kapasite

Hb Hemoglobin

HbCO Karboksihemoglobin

HCO₃⁻ Bikarbonat konsantrasyonu

HFJV Yüksek frekanslı jet ventilasyon

HFOV Yüksek frekanslı osilatuar ventilasyon

HFPPV Yüksek frekanslı pozitif basınçlı ventilasyon	Δ POP Pletismografik dalga formu genişliği
HFV Yüksek frekanslı ventilasyon	Δ Ppl Plevral basınç değişimi
HME Isı ve nem değiştirici	P(a-et)CO ₂ Arteriyel ve end-tidal PCO ₂ farkı
Hz Hertz	P(A-a)O ₂ Alveolar ve arteriyel PO ₂ farkı
I:E İnspiriyum zamanı ile ekspiriyum zamanının oranı	PaCO ₂ Arter kanı parsiyel karbondioksit basıncı
ICP İntrakraniyal basınç	$\bar{P}$ alv Ortalama alveolar basınç
ICU Yoğun bakım ünitesi	Palv Alveolar basınç
IMV Aralıklı zorunlu ventilasyon	PaO ₂ Arter kanı parsiyel oksijen basıncı
iNO İnhaler nitrik oksit	PAO ₂ Alveolar PO ₂
IPAP İnspiratuar pozitif havayolu basıncı	PaO ₂ /PAO ₂ Arteriyel PO ₂ ile alveolar PO ₂ oranı
ISB İzotermal doyumluk sınırı	PaO ₂ /FiO ₂ Arteriyel PO ₂ ile FiO ₂ oranı
IVAC İnfeksiyon kaynaklı ventilatör ilişkili durum	PAP Pulmoner arter basıncı
j Jul (iş birimi)	PAV Oransal yardımcı ventilasyon
LV Sol ventrikül	Paw Ortalama havayolu basıncı
LVSWI Sol ventrikül atım iş indeksi	Pb Barometrik basınç
MAP Ortalama arter basıncı	PbO ₂ Beyin PO ₂
MDI Ölçülü doz inhaler	PBW Tahmini vücut ağırlığı
MIC Maksimum insüflasyon kapasitesi	PC-CMV Basınç kontrollü sürekli zorunlu ventilasyon
MIE Mekanik insüflasyon-eksüflatör	PC-IMV Basınç kontrollü aralıklı zorunlu ventilasyon
MMV Zorunlu dakika ventilasyon	PCIRV Basınç kontrollü ters oranlı ventilasyon
MODS Çoklu organ yetmezliği sendromu	PCO ₂ Parsiyel karbondioksit basıncı
MPAP Ortalama pulmoner arter basıncı	PCV Basınç kontrollü ventilasyon
NO Nitrik oksit	PCWP Pulmoner kapiller kama basıncı
Na ⁺ Sodyum	Pdi Transdiyafragmatik basınç
NAVA Nöral ayarlı ventilasyon desteği	PECO ₂ Miks ekshale edilen PCO ₂
NIV Noninvaziv ventilasyon	PH ₂ O Su buharı basıncı
NPE Nörojenik pulmoner ödem	PEEP Pozitif ekspiriyum sonu basınç
OI Oksijenasyon indeksi	
Δ Paw Havayolu basınç değişimi	
Δ P _L Transpulmoner basınç	

PEG Perkütan endoskopik gastrostomi	REM Hızlı göz hareketi
Peso Özofagiyal basınç	R ₁ İnspiratuar direnç
PetCO ₂ End tidal PCO ₂	RSBI Hızlı yüzeysel solunum indeksi
PexhCO ₂ Ventilatör devresine sıkıştırılmış gaz dahil ölçülen mikst ekshale edilen PCO ₂	RVSWI Sağ ventrikül atım iş indeksi
pH Hidrojen iyon konsantrasyonunun negatif logaritması	SaO ₂ Arter kanı hemoglobin oksijen saturasyonu
PI Pletismografik perfüzyon indeksi	SBT Spontan solunum denemesi
Pimax Maksimum inspiriyum basıncı	ScvO ₂ Santral venöz oksijen saturasyonu
Pimin Pletismografik perfüzyon indeksi en düşük değeri	SID Güçlü iyon farkı
PIP Pik inspiriyum basıncı	SIMV Senkronize aralıklı zorunlu ventilasyon
Pmus Solunum kasları tarafından oluşturulan basınç	SjvO ₂ Juguler ven oksijen saturasyonu
PMV Uzamış mekanik ventilasyon	SpCO Pals oksimetre ile ölçülen karbonmonoksit
PO ₂ Parsiyel oksijen basıncı	SpHb Pals oksimetre ile ölçülen hemoglobin
Pplat Plato basıncı	SpMet Pals oksimetre ile ölçülen Methemoglobin
PPV Nabız basınç değişimi	SpO ₂ Pals oksimetre ile ölçülen hemoglobin oksijen saturasyonu
PRVC Basınç ayarlı volüm kontrol	SVI Atım hacmi indeksi
PSV Basınç destek ventilasyon	SvO ₂ Miks venöz oksijen saturasyonu
PtcCO ₂ Transkutanöz PCO ₂	SVR Sistemik vasküler direnç
PtcO ₂ Transkutanöz PO ₂	SVRI Sistemik vasküler direnç indeksi
PvO ₂ Miks venöz PO ₂	T _E Ekspirasyon zamanı
Pvent Ventilatör tarafından oluşturulan basınç	T _I İnspirasyon zamanı
PVI Pletismografik değişkenlik indeksi	T _T Toplam döngü zamanı
Pv-o ₂ Miks venöz PO ₂	UUN İdrar üre azotu
PVR Pulmoner vasküler direnç	V Akım
Q _C Kalp debisi	VA Alveolar ventilasyon
Q _S /Q _T Pulmoner şant	V/Q Ventilasyonun kan akımına oranı
R Solunum oranı	VAC Ventilatör ilişkili durum
R _E Ekspiratuar direnç	VAE Ventilatör ilişkili olay
REE İstirahat enerji tüketimi	

VAP Ventilator ilişkili pnömoni

VC Vital kapasite

Vco₂ Karbondioksit üretimi

V_D Ölü boşluk ventilasyonu

V_E Dakika ventilasyonu

V_I İnspiratuar akım

VCV Volüm kontrollü ventilasyon

VC-CMV Volüm kontrollü sürekli zorunlu ventilasyon

VC-IMV Volüm kontrollü aralıklı zorunlu ventilasyon

V_D/V_T Ölü boşluk-tidal volüm oranı

VILI Ventilator ilişkili akciğer hasarı

VO₂ Oksijen tüketimi

VS Volüm destek

V_T Tidal volüm

W İş

τ Zaman sabiti